

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Трг Николе Пашића 13
11000 БЕОГРАД

- **Сандра Божић, председник Одбора за културу и информисање** -

Предмет: Иницијатива за успостављање примера добре праксе и правилну примену Закона о општем управном поступку

Поштована госпођо Божић,

У понедељак, 22. фебруара ове године, на званичној интернет страници Народне скупштине, у рубрици "Активности / Народна скупштина / Јавни конкурс / Јавни конкурс за избор кандидата за чланове Програмског савета Јавне медијске установе "Радио-телевизија Србије"¹ пронашли смо информацију да је Одбор за културу и информисање 19. фебруара 2021. године расписао Јавни конкурс за избор кандидата за чланове Програмског савета Јавне медијске установе "Радио-телевизија Србије". На истој адреси може се наћи и поменути конкурс. На тај начин Одбор за културу и информисање је не само испунио своју законом и подзаконским актима прописану обавезу² већ је и обезбедио пуну транспарентност свог поступања у конкретном случају и самог поступка избора.

Повод за наше обраћање је међутим, садржина конкурса, тачније његов део под називом "Докази који су потребни уз пријаву". У њему су набројани докази које, ради доказивања да испуњава прописане услове за избор, мора поднети сваки кандидат. Од шест наведених доказа, пет (уверење о држављанству; извод из матичне књиге рођених; уверење да против кандидата

¹<http://www.parlament.gov.rs/%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8/%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0/%D1%98%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81/%D1%98%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81-%D0%B7%D0%B0-%D0%B8%D0%B7%D0%B1%D0%BE%D1%80-%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D1%87%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3-%D1%81%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B0-%D1%98%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B5-%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%98%D1%81%D0%BA%D0%B5-%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BE-%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D1%81%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B5.4426.html>

² Члан 29. став 5. Закона о јавним медијским сервисима („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 103/15, 108/16 и 161/20), тачка 2. Одлуке о правилима о спровођењу Јавног конкурса за избор кандидата за чланове Програмског савета Јавне медијске установе „Радио-телевизија Србије“ („Службени гласник РС”, број 132/14) и тачка 3. Одлуке о покретању поступка за избор кандидата за чланове Програмског савета Јавне медијске установе „Радио-телевизија Србије“, 16 број: 02-260/21 од 17. фебруара 2021. године

није покренута истрага или подигнута оптужница; уверење да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци и диплома о стеченој високој стручној спреми) представљају јавне исправе које настају у раду и налазе се у поседу органа јавне власти, тачније саставни део су евиденција које они воде. Само један од набројаних доказа - изјава кандидата да није носилац јавних функција, по својој правној природи не припада тој групи.

Народна скупштина је, на седници Седмог ванредног заседања, фебруара 2016. године, донела Закон о општем управном поступку (*"Сл. гласник РС"*, бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење) који је почео да се примењује од 1. јуна 2017. године. Главни циљеви Закона су, између осталих, модернизовање управног поступка; делотворније остваривање јавног интереса и појединачних интереса грађана; успостављање јавне управе која је оријентисана ка грађанима и повећање правне сигурности. Ради остваривања горе наведених циљева, Законом је предвиђен низ новина. Једна од њих је дефинисање начела делотворности и економичности поступка. Према члану 9. ст. 2. Закона *"Орган је дужан да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује."* Штавише, ставом 3. истог члана Закона изричито је прописано да *"Орган може од странке да захтева само оне податке који су неопходни за њену идентификацију и документе који потврђују чињенице о којима се не води службена евиденција."* Да све наведено не би остало само на нивоу начела, у Закон су унете одредбе које треба да гарантују његову ефикасну и правилну примену. Пре свих, одредба члана 103. под називом *"Дужност органа да прибави податке по службеној дужности"*. Сагласно њој, *"Орган је дужан да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид, прибавља и обрађује податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, а који су неопходни за одлучивање."* Исти члан изричито прописује да *"Ако службену евиденцију води други орган, орган који води поступак дужан је да хитно затражи податке, а замољени орган да бесплатно уступи податке у року од 15 дана, ако није друкчије прописано."* Ништа мање важни нису ни чланови 207. Закона који прописује прекршајну одговорност *"за овлашћено службено лице које по службеној дужности не изврши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, не затражи их ради прибављања и не обради, односно које на захтев органа који води поступак бесплатно не уступи податке о којима се води службена евиденција у року од 15 дана или другом року одређеном законом"*, односно члан 210. Закона који предвиђа одговорност овлашћеног службеног лица *"ако његовом кривицом дође до неизвршавања одређених процесних радњи"*, односно обавезу Министарства надлежног за послове државне управе *"да захтева покретање дисциплинског поступка против овлашћеног службеног лица, односно одговорног лица које по службеној дужности не изврши увид у чињенице о којима се води службена евиденција или које на захтев органа који води поступак бесплатно не уступи податке о којима води службену евиденцију у року утврђеном законом..."*.

Закон о Народној скупштини (*"Сл. гласник РС"*, бр. 9/2010) и Пословник Народне скупштине не садрже изричите одредбе које се тичу примене Закона о општем управном поступку. С друге стране, Закон о општем управном поступку у члану 1. прописује да је управни поступак *"скуп правила која државни органи и организације..... примењују када поступају у управним стварима."* Сагласно члану 2. Закона, управна ствар *"јесте појединачна ситуација у којој орган, непосредно примењујући законе, друге прописе и опште акте, доноси управне акте,..... предузима управне радње и пружа јавне услуге."* Под пружањем јавних услуга члан 31. Закона сматра *"обављање привредне и друштвене делатности, односно послова за које је законом утврђено да се врше у општем интересу, којима се обезбеђује остваривање права и правних"*

интереса, односно задовољавање потреба корисника јавних услуга, а који не представљају други облик управног поступања." У Практикуму за примену Закона о општем управном поступку, на страни 154, Народна скупштина се помиње приликом обраде теме "Решење колегијалног органа". И према схватању аутора Практикума, одредбе Закона о општем управном поступку се примењују "...у управном поступку од стране колегијалних органа (скупштина, влада, колегијалних органа управе – комитета, комисија, одбора, савета и др.)."³

Због свега наведеног позивамо Вас и Одбор за културу и информисање да без одлагања извршите исправку садржине Јавног конкурса у наведеном делу, тако што ћете заинтересоване кандидате обавестити да ћете податке и исправе о којима се води службена евиденција сами прибавити и обрадити по службеној дужности, у складу са напред наведеним одредбама Закона. Ако ништа друго, исправка је нужна и због чињенице да у поменутом делу стоји да се наведени докази "достављају у овереној фотокопији...." што свакако не треба да буде случај када је реч о изјави кандидата да није носилац јавних и политичких функција а кандидате без потребе излаже трошковима копирања и овере код јавних бележника. Поред тога, очекујемо да ћете Ви и Одбор за културу и информисање у будућем раду, у идентичним или сличним ситуацијама, поступити у складу са овом иницијативом.

У Београду,

дана 5. марта 2021. године

За организацију Транспарентност Србија

Роберт Сепи

³http://www.puma.vojvodina.gov.rs/dokumenti/zakoni/Praktikum_za_primenu_Zakona_o_opstem_upravnom_postupku.pdf